

Laidiens: 27.06.2015., Nr. 122

Oficiālās publikācijas Nr.: 2015/122.6

Ministru kabineta noteikumi Nr.279

Rīgā 2015.gada 2.jūnijā (prot. Nr.27 35.§)

Ceļu satiksmes noteikumi

*Izdoti saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma
3.panta otro daļu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka ceļu satiksmes kārtību Latvijā.

2. Noteikumos lietotie termini:

2.1. **apbraukšana** – braukšana garām vienam vai vairākiem pilnīgi vai daļēji uz brauktuves apturētiem transportlīdzekļiem, kā arī citiem šķēršļiem (kavēkļiem), kas saistīta ar braukšanas virziena maiņu;

2.2. **apdzīšana** – braukšana garām vienam vai vairākiem braucošiem transportlīdzekļiem, iebraucot pretējā braukšanas joslā (brauktuves pusē) un atgriežoties iepriekšējā braukšanas joslā (brauktuves pusē);

2.3. **apdzīvota vieta** – apbūvēta pilsētas vai ciema teritorija, kurā iebraukšana apzīmēta ar 519. vai 555. ceļa zīmi, bet izbraukšana – ar 520. vai 556. ceļa zīmi;

2.4. **apstāšanās** – transportlīdzekļa apturēšana uz laiku, kas nepārsniedz piecas minūtes, ja tā ir nepieciešama pasažieru iekāpšanai transportlīdzeklī vai izkāpšanai no tā, kravas iekraušanai transportlīdzeklī vai izkraušanai no tā;

2.5. **apsteigšana** – braukšana garām vienam vai vairākiem braucošiem transportlīdzekļiem, neiebraucot pretējā braukšanas joslā (brauktuves pusē);

2.6. **bīstama krava** – krava, kas pārvadāšanas vai uzglabāšanas procesā savu īpašību dēļ var izraisīt sprādzienu, ugunsgrēku vai citus postījumus, kā arī apdraudēt cilvēku dzīvību vai veselību;

2.7. **braukšanas josla** – jebkura brauktuves garenvirziena josla (var būt apzīmēta ar ceļa apzīmējumiem), kura ir pietiekami plata, lai pa to vienā rindā varētu braukt automobiļi;

2.8. **brauktuve** – ceļa daļa, kas paredzēta transportlīdzekļu braukšanai. Ceļam var būt vairākas brauktuves, kuras norobežotas ar sadalošajām joslām vai barjerām;

2.9. **dot ceļu** – prasība, kas nosaka, ka ceļu satiksmes dalībnieks nedrīkst sākt braukt (iet), turpināt braukt (iet) vai izdarīt jebkādu manevru, ja tādējādi citiem ceļu satiksmes dalībniekiem tiek radīti traucējumi braukšanai (iešanai) vai viņi ir spiesti mainīt braukšanas (iešanas) virzienu vai ātrumu;

2.10. **dzelzceļa pārbrauktuve** – ceļa krustojšanās ar dzelzceļa sliežu ceļa klātni vienā līmenī. Dzelzceļa pārbrauktuves robeža ir iedomāta līnija, kas perpendikulāri ceļa asij šķērso brauktuvi, sākot no dzelzceļa pārbrauktuves barjeras, bet, ja

šādas barjeras nav, – no 134. vai 135. ceļa zīmes;

2.11. **dzīvojamā zona** – apbūvēta teritorija (dzīvojamais masīvs, atpūtas vieta) vai tās daļa, kurā iebraukšana apzīmēta ar 533. ceļa zīmi, bet izbraukšana – ar 534. ceļa zīmi;

2.12. **elektromobilis** – transportlīdzeklis, kas pēc savas konstrukcijas kā vienīgo mehānisko dzinējspēku izmanto enerģiju no transportlīdzeklī glabātās elektroenerģijas vai dzinējspēka glabāšanas iekārtas;

2.13. **faktiskā masa** – transportlīdzekļa masa kopā ar transportlīdzekļa vadītāju, pasažieriem un kravu. Vilcējam ar piekabi (puspiekabi) faktiskā masa ir vilcēja un piekabes (puspiekabes) faktisko masu summa;

2.14. **galvenais ceļš** – ceļš, kas apzīmēts ar 201., 203., 204. vai 205. ceļa zīmi, vai ceļš, uz kura nav uzstādītas priekšrocības ceļa zīmes attiecībā pret ceļu, uz kura uzstādīta 206. vai 207. ceļa zīme, vai ceļš ar asfalta, asfaltbetona, bruģa u. tml. segumu attiecībā pret ceļu ar grants vai šķembu segumu, vai ceļš ar jebkādu segumu attiecībā pret ceļu bez seguma, vai jebkurš ceļš attiecībā pret vietu, kur uz ceļa izbrauc no blakusteritorijas (pagalma, stāvvietas, degvielas uzpildes stacijas, uzņēmuma u. tml.). Šā termina izpratnē mazāk svarīga ceļa posma segums tieši pirms krustojuma nenožīmē, ka attiecīgais ceļš ir vienādas nozīmes ar krustojamo ceļu;

2.15. **gājēju ceļš** – atdalīts ceļš vai ceļa daļa, kas paredzēta gājējiem un apzīmēta ar 415. ceļa zīmi;

2.16. **gājēju pāreja** – brauktuves daļa, kas apzīmēta ar 535. un 536. ceļa zīmi un (vai) 931. ceļa apzīmējumu un paredzēta gājēju pāriešanai pāri brauktuvei;

2.17. **gājēju un velosipēdu ceļš** – atdalīts ceļš vai ceļa daļa, kas paredzēta gājējiem un braukšanai ar velosipēdu un apzīmēta ar 419. vai 421. ceļa zīmi;

2.18. **ietve** – ceļa daļa, kas paredzēta gājējiem. Ietve piekļaujas brauktuvei vai ir atdalīta no tās;

2.19. **kopīgs gājēju un velosipēdu ceļš** – atdalīts ceļš vai ceļa daļa, kas paredzēta jauktai gājēju un velosipēdu satiksmei un apzīmēta ar 417. ceļa zīmi;

2.20. **krustojums** – vieta, kur krustojas, piekļaujas vai atzarojas ceļi vienā līmenī, kā arī vieta, kur ceļu satiksme organizēta ar 409. ceļa zīmi. Krustojums ir norobežots ar iedomātām līnijām, kas savieno brauktuves pretējo malu noapaļojuma sākumu. Šis termins neattiecas uz vietu, kur uz brauktuves izbrauc no blakusteritorijas (pagalma, stāvvietas, degvielas uzpildes stacijas, uzņēmuma u. tml.) vai iebrauc tajā;

2.21. **nomale** – ceļa daļa, kas piekļaujas brauktuvei un nav paredzēta mehānisko transportlīdzekļu braukšanai;

2.22. **pasažieru sabiedriskais transportlīdzeklis** – autobuss, trolejbuss vai tramvajs, kas brauc pa noteiktu maršrutu;

2.23. **piespiedu apstāšanās** – transportlīdzekļa apturēšana tehniska bojājuma dēļ vai bīstamības dēļ, ko rada transportlīdzekļa vadītāja vai pasažiera veselības stāvoklis, vedamā krava vai ceļu satiksmei bīstams šķērslis uz ceļa;

2.24. **priekšroka** – tiesības braukt (iet) iecerētajā virzienā pirmajam attiecībā pret citiem ceļu satiksmes dalībniekiem;

2.25. **sadalošā josla** – ceļa daļa, kas norobežo blakus brauktuves vienu no otras un nav paredzēta transportlīdzekļu braukšanai vai apturēšanai;

2.26. **satiksmes regulētājs** – persona, kas regulē ceļu satiksmi un ir pilnvarota to darīt;

2.27. **stāvēšana** – transportlīdzekļa apturēšana, ja tā nav saistīta ar pasažieru iekāpšanu transportlīdzeklī vai izkāpšanu no tā, kravas iekraušanu transportlīdzeklī vai izkraušanu no tā, kā arī transportlīdzekļa apturēšana uz laiku, kas pārsniedz piecas minūtes, ja tā ir saistīta ar pasažieru iekāpšanu transportlīdzeklī vai izkāpšanu no tā, kravas iekraušanu transportlīdzeklī vai izkraušanu no tā;

2.28. **transportlīdzekļu sastāvs** – mehāniskais transportlīdzeklis, kas savienots ar piekabi (puspiekabi), kā arī savienots velkošais un velkamais transportlīdzeklis;

2.29. **velojosla** – josla uz brauktuves, kas paredzēta braukšanai ar velosipēdu un no citu transportlīdzekļu satiksmes ir atdalīta ar 920. ceļa apzīmējumu (tiek apzīmēta ar 941. ceļa apzīmējumu; var tikt apzīmēta ar 413. un 824. ceļa zīmi);

2.30. **velosipēdu ceļš** – atdalīts ceļš vai ceļa daļa, kas paredzēta braukšanai ar velosipēdiem un apzīmēta ar 413. ceļa zīmi un 932. vai 941. ceļa apzīmējumu.

3. Nacionālo bruņoto spēku speciālās militārās tehnikas pārvietošanās pa ceļu atļauta tikai tad, ja attiecīgie ceļa posmi tiek slēgti normatīvajos aktos par ceļu satiksmi noteiktajā kārtībā vai ja attiecīgie transportlīdzekļi tiek pavadīti aizsardzības ministra noteiktajā kārtībā.

4. Īslaicīgi braukt pa ceļu ārpus apdzīvotām vietām, ja tas nepieciešams ceļa vai tilta šķērsošanai, atļauts mopēdiem, tricikliem, kvadricikliem un motocikliem, kuru izmantošanu ceļu satiksmē izgatavotājs nav paredzējis, kā arī sniega motocikliem, kas reģistrēti Ceļu satiksmes drošības direkcijā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par transportlīdzekļu reģistrāciju, bet kurus to izgatavotājs nav paredzējis izmantošanai ceļu satiksmē. Braucot pa ceļu, kā arī ārpus tā, transportlīdzekļa vadītājam jādara viss iespējamais, lai tiktu nodrošināta ceļu satiksmes drošība.

5. Ceļu satiksmes dalībniekiem aizliegts:

5.1. bojāt, patvaļīgi noņemt vai uzstādīt ceļa zīmes, luksoforus vai citus ceļu satiksmes organizācijas vai kontroles tehniskos līdzekļus;

5.2. bojāt, piesārņot vai piegružot ceļu.

6. Ja ceļu satiksmes dalībnieks piesārņojis vai piegružojis brauktuvi (izkritusi krava, izlijusi eļļa u. tml.), viņam tā nekavējoties jānotīra, bet, ja tas nav iespējams, par to jābrīdina citi ceļu satiksmes dalībnieki un jāpaziņo policijai.

2. Gājēju un pasažieru pienākumi

7. Gājējiem jāpārvietojas pa ietvi, gājēju ceļu, gājēju un velosipēdu ceļu vai kopīgu gājēju un velosipēdu ceļu, bet, ja to nav, – pa nomali. Ja ietves, gājēju ceļa, gājēju un velosipēdu ceļa, kopīga gājēju un velosipēdu ceļa vai nomales nav vai ja pa to pārvietoties nav iespējams, gājējiem ir atļauts pārvietoties pa brauktuves malu vienā rindā (pa ceļiem, kur ir sadalošā josla, – pa ārmalu).

8. Pārvietoties pa ietvi, gājēju ceļu, gājēju un velosipēdu ceļu, kopīgu gājēju un velosipēdu ceļu vai nomali, izmantojot skrituļslidas, skrituļdēļus u. tml. sporta vai atpūtas inventāru, atļauts, ja tas netraucē pārējos gājējus. Šķērsot brauktuvi ar minēto inventāru atļauts ar ātrumu, kas nepārsniedz gājēju pārvietošanās ātrumu.

9. Gājējiem, kuri iet pa brauktuves malu vai nomali, jāpārvietojas pretim transportlīdzekļu braukšanas virzienam. Personām, kuras brauc invalīdu ratiņos vai stumj motociklu, mopēdu, velosipēdu u. tml. pa brauktuves malu vai nomali, atļauts pārvietoties pa jebkuru ceļa pusi.

10. Diennakts tumšajā laikā, ja ceļš nav pietiekami un vienmērīgi apgaismots, gājējiem, kas pārvietojas pa brauktuvi vai nomali, jābūt tērptiem atstarojošā vestē vai apģērbā ar labi redzamiem gaismu atstarojoša materiāla elementiem.

11. Organizētas cilvēku grupas drīkst virzīties tikai pa ceļa labo pusi transportlīdzekļu braukšanas virzienā kolonnā ne vairāk par četriem cilvēkiem rindā. Kolonnas priekšā un aizmugurē tās kreisajā pusē jāatrodas personām, kas to pavada, ar sarkaniem karodziņiem, bet diennakts tumšajā laikā un nepietiekamas redzamības apstākļos – ar iedegtiem lukturiem: priekšā ar baltas gaismas lukturi, bet aizmugurē ar sarkanās gaismas lukturi.

12. Bērnu grupas drīkst virzīties tikai diennakts gaišajā laikā pa ietvēm, gājēju ceļiem, gājēju un velosipēdu ceļiem vai kopīgiem gājēju un velosipēdu ceļiem, bet, ja to nav, – pa ceļa labās puses nomali transportlīdzekļu braukšanas virzienā kolonnā ne vairāk par diviem bērniem rindā. Kolonnas priekšā un aizmugurē tās kreisajā pusē jāatrodas pieaugušajiem, kas to pavada, ar sarkaniem karodziņiem.

13. Gājējiem brauktuve jāšķērso pa gājēju pārejām (pazemes vai virszemes), bet, ja to nav, – krustojumos pa ietvju vai nomaļu iedomāto turpinājumu. Ja redzamības zonā gājēju pārejas vai krustojuma nav, brauktuvi atļauts šķērsot taisnā leņķī attiecībā pret brauktuves malu vietās, kur ceļš labi pārredzams uz abām pusēm.
14. Vietās, kur ceļu satiksme tiek regulēta, gājējiem jāievēro satiksmes regulētāja vai gājēju luksofora signāli, bet, ja tādu nav, – transportlīdzekļu satiksmes regulēšanas luksofora (turpmāk – luksofors) signāli.
15. Pirms brauktuves šķērsošanas pa gājēju pāreju vietās, kur satiksme netiek regulēta, gājējiem jānovērtē attālums līdz transportlīdzekļiem, kas tuvojas, kā arī jānovērtē to braukšanas ātrums un jāpārlicinās par drošību.
16. Ārpus gājēju pārejas vietās, kur satiksme netiek regulēta, gājēji drīkst iziet uz brauktuves tikai pēc tam, kad ir novērtējuši attālumu līdz transportlīdzekļiem, kas tuvojas, kā arī novērtējuši to braukšanas ātrumu un pārliecinājušies, ka brauktuves šķērsošana nav bīstama un ka netiks traucēta transportlīdzekļu satiksme.
17. Gājēji uz brauktuves nedrīkst kavēties vai bez vajadzības apstāties. Gājējiem, kuri nav paguvuši šķērsot brauktuvi, ja iespējams, jāapstājas uz "drošības salīnās". Gājēji drīkst turpināt šķērsot brauktuvi tikai pēc tam, kad ir pārliecinājušies, ka tas nav bīstami.
18. Gājējiem aizliegts:
- 18.1. šķērsot brauktuvi ārpus gājēju pārejas, ja ceļam ir sadalošā josla, vai vietās, kur uzstādīti nožogojumi gājējiem vai ceļu nožogojumi;
- 18.2. šķērsot brauktuvi ārpus gājēju pārejas, ja ceļam, kur ceļu satiksme notiek divos virzienos, ir četras vai vairākas braukšanas joslas;
- 18.3. pārvietoties pa ceļu, kas apzīmēts ar 552. ceļa zīmi;
- 18.4. iziet uz brauktuves, nepārliecinoties par to, vai netuvojas transportlīdzekļi, aiz stāvoša transportlīdzekļa vai cita šķēršļa, kas ierobežo redzamību.
19. Ja tuvojas operatīvais transportlīdzeklis ar iedegtu mirgojošu zilu bākuguni vai zilu un sarkanu bākuguni un ieslēgtu speciālu skaņas signālu, gājējiem aizliegts iziet uz brauktuves, bet gājējiem, kuri atrodas uz brauktuves, jādod ceļš minētajam transportlīdzeklim.
20. Gaidīt pasažieru sabiedrisko transportlīdzekli atļauts tikai uz iekāpšanas laukumiem, bet, ja to nav, – uz ietves vai nomales.
21. Tramvaja pieturās, kur nav iekāpšanas laukumu, uziet uz brauktuves, lai iekāptu tramvajā, drīkst tikai pēc tam, kad tramvajs pilnīgi apstāties. Pēc izkāpšanas no tramvaja gājējiem brauktuve jāatbrīvo.
22. Pasažieriem atļauts iekāpt transportlīdzeklī un izkāpt no tā tikai pēc tam, kad transportlīdzeklis pilnīgi apstāties. Tas jādara no ietves, iekāpšanas laukuma vai nomales puses. Ja no ietves, iekāpšanas laukuma vai nomales puses iekāpt bezsliekšņu transportlīdzeklī vai izkāpt no tā nav iespējams, to drīkst izdarīt no brauktuves puses, ja tas nav bīstami un nerada traucējumus citu transportlīdzekļu braukšanai.
23. Pasažieriem, kuru sēdvietas aprikotas ar drošības jostām, braukšanas laikā jābūt piesprādzētiem. Motociklu, triciklu, kvadriciklu un mopēdu pasažieriem (izņemot gadījumu, ja transportlīdzeklim ir slēgta virsbūve) braukšanas laikā galvā jābūt aizsprādzētai aizsargķiverī.
24. Pasažieriem aizliegts:
- 24.1. braukšanas laikā traucēt transportlīdzekļa vadītāju vai novērst viņa uzmanību;
- 24.2. atvērt transportlīdzekļa durvis, ja tas apdraud ceļu satiksmes drošību vai traucē citus ceļu satiksmes dalībniekus;

24.3. atstāt sēdvietu bez uzaicinājuma, ja transportlīdzeklis apturēts pēc kompetentās iestādes amatpersonas pieprasījuma.

3. Transportlīdzekļu vadītāju pienākumi

25. Transportlīdzekļa vadītājam ir šādi pienākumi:

25.1. pirms izbraukšanas pārbaudīt, vai transportlīdzeklis ir tehniskā kārtībā un vai tas ir aprīkots saskaņā ar šo noteikumu 218., 219. un 220. punktā minētajām prasībām;

25.2. ceļā uzraudzīt transportlīdzekļa tehnisko stāvokli;

25.3. darīt visu iespējamo, lai netiktu apdraudēti citi ceļu satiksmes dalībnieki, it sevišķi mazāk aizsargātie (gājēji un velosipēdu vadītāji);

25.4. braucot ar mehānisko transportlīdzekli, kura konstrukcijā paredzētas drošības jostas, būt piesprādzētam un nevest pasažierus, kuri nav piesprādzējušies (tas attiecas uz visiem pasažieriem, kuru sēdvietas aprīkotas ar drošības jostām);

25.5. vadot mopēdu, motociklu, triciklu vai kvadriciklu, braukt ar galvā uzvilktu aizsprādzētu aizsargķiveri, kā arī nevest pasažierus, kuriem galvā nav aizsprādzētas aizsargķiveres (izņemot gadījumu, ja transportlīdzeklim ir slēgta virsbūve);

25.6. piespiedu apstāšanās gadījumā nepietiekamas redzamības apstākļos un diennakts tumšajā laikā, izejot uz brauktuves vai atrodoties uz nomales, jābūt tērptam atstarojošā vestē vai apģērbā ar labi redzamiem gaismu atstarojoša materiāla elementiem;

25.7. apturēt transportlīdzekli, ja policijas darbinieks, robežsargs vai muitas amatpersona dod norādījumu:

25.7.1. ar skaļruņa palīdzību vai uz konkrēto transportlīdzekļa vadītāju vērstas rokas vai zižļa svārstveida kustību no policijas, Valsts robežsardzes vai Valsts ieņēmumu dienesta automobiļa vai motocikla, kam ir standartā LVS 63:2009 "Operatīvie transportlīdzekļi, krāsojums un aprīkojums" noteiktais operatīvā transportlīdzekļa krāsojums vai tā nav;

25.7.2. ar horizontāli vērstu roku vai zizli, atrodoties uz (pie) brauktuves. Vienlaikus ar otru roku kompetentās iestādes amatpersona var dot norādījumus, kuram konkrēti transportlīdzekļa vadītājam un kur jāaptur transportlīdzeklis;

25.8. palikt sēdvietā un bez uzaicinājuma to neatstāt, ja transportlīdzeklis apturēts pēc kompetentās iestādes amatpersonas pieprasījuma;

25.9. pakļauties kompetentās iestādes amatpersonu veiktajām pārbaudēm, tām veicot normatīvajos aktos noteiktās uzraudzības un kontroles funkcijas, tai skaitā policijas vai muitas darbinieka prasībai nogādāt transportlīdzekli kontroles veikšanas vietā, kā arī nodot transportlīdzekli minēto kontroļu veikšanai, ļaut veikt šo noteikumu 218., 219. un 220. punktā minētā aprīkojuma apskati.

4. Transportlīdzekļa vadītāja pienākumi īpašos gadījumos

26. Ja tuvojas operatīvais transportlīdzeklis ar iedegtu mirgojošu zilu bākuguni un ieslēgtu speciālu skaņas signālu, citiem ceļu satiksmes dalībniekiem jādod tam ceļš.

27. Ja tuvojas operatīvais transportlīdzeklis ar iedegtu mirgojošu zilu un sarkanu bākuguni un ieslēgtu speciālu skaņas signālu, citiem tajā pašā virzienā braucošo transportlīdzekļu vadītājiem un pretim braucošo transportlīdzekļu vadītājiem (ja nav konstruktīvi izveidota ceļa elementa, kas atdala brauktuvi, piemēram, barjeras, sadalošās joslas) jādod tam ceļš, apturot transportlīdzekli pie ietves vai uz nomales, vai, ja tā aizņemta, – iespējami tuvāk brauktuves labajai malai. Transportlīdzekļu vadītājiem, kas tuvojas krustojumam (ceļam) no cita virziena ceļiem, jāaptur transportlīdzeklis pirms šķērsojamās brauktuves. Uzsākt (turpināt) braukt drīkst tikai pēc tam, kad garām ir pabraucis transportlīdzeklis ar iedegtu mirgojošu zilu bākuguni, kurš brauc aiz pavadāmā transportlīdzekļa (kolonnas).